CZU: 338.22:327:001.891:339.924 **https://doi.org/10.59295/sum11(7)2026_03**

FUNDAMENTE METODOLOGICE ALE DIPLOMAȚIEI ECONOMICE A REPUBLICII MOLDOVA ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE

Viorica CARAUȘ,
Universitatea de Stat din Moldova

În condițiile actuale ale economiei globale, de competiție economică acerbă la nivel internațional, diplomația economică se afirmă ca un mecanism esențial pentru susținerea și dezvoltarea economiilor naționale. În cazul Republicii Moldova, diplomația economică capătă o importanță deosebită, devenind un instrument indispensabil pentru promovarea și protejarea intereselor de ordin economic ale țării. Din perspectivă metodologică, cercetarea diplomației economice presupune o abordare interdisciplinară, care îmbină metode specifice relațiilor internaționale, economiei și științelor politice. Prezentul articol își propune să analizeze aspectele metodologice ale cercetării diplomației economice a Republicii Moldova, prin cartografierea principalelor metode calitative și cantitative. În articol sunt subliniate avantajele și dezavantajele metodelor calitative și cantitative, totodată fiind evidențiate preferințele autorului pentru un anumit sistem metodologic și argumentarea utilității acestuia pentru soluționarea problemei științifice. Totodată, sunt analizate avantajele și limitele diferitelor metode și sunt identificate riscurile potențiale ale cercetării. Studiul contribuie la consolidarea cadrului metodologic necesar analizelor aprofundate în domeniul diplomației economice.

Cuvinte-cheie: *diplomație economică, metodologie, metode calitative, metode cantitative, analiză sistemică, politici externe.*

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE ECONOMIC DIPLOMCY OF THE REPUBIC OF MOLDOVA IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

In the current context of the global economy, characterized by intense international competition, economic diplomacy represents a vital mechanism for national economic development. For the Republic of Moldova, economic diplomacy has become an indispensable instrument for promoting and safeguarding national economic interests. Like other economic fields, it relies on both general and specific methodological approaches. This article examines the methodological aspects involved in researching the economic diplomacy of the Republic of Moldova by mapping the main qualitative and quantitative methods used in economic sciences overall and in this field. It outlines the advantages and disadvantages of these methods and argues for a coherent methodological framework suited to the research problem. The study also assesses limitations and potential risks associated with different research techniques. Ultimately, it contributes to strengthening the methodological foundation necessary for comprehensive and in-depth analyses in economic diplomacy. It offers guidance for future academic investigations and policy development.

Keywords: *economic diplomacy, methodology, qualitative methods, quantitative methods, systemic analysis, foreign policies.*

Introducere

În contextul actual în care se află relațiile economice internaționale și mai exact cel al globalizării, precum și al interdependențelor regionale, unul dintre instrumentele cu care operează politica externă a unui stat, care își propune să se dezvolte economic, inclusiv prin integrarea pe piețele de pe arena internațională este cel de diplomație economică. În respectivele condiții, diplomația economică devine un domeniu de actualitate major atât pentru mediul de cercetare, cât și pentru actorii implicați în relațiile internaționale. Pentru Republica Moldova diplomația economică este un instrument cu ajutorul căruia sunt promovate și protejate interesele de ordin economic ale țării. Rolul diplomației economice pentru economia Republicii Moldova este de a crea o imagine pozitivă a produselor moldovenești în afara țării, astfel stimulându-se exporturile, de a crea o imagine favorabilă a climatului economic și politic, astfel favorizându-se atragerea investițiilor străine și nu în ultimul rând de a coopera cu organizații și instituții europene. Analizând literatura de specialitate în domeniul internațional cu privire la diplomația economică, observăm că există câțiva cercetători care s-au preocupat de această tematică. În contrast, tema diplomației economice este studiată

fragmentat în Republica Moldova. Se atestă astfel un gol științific ce ține de diplomația economică ca și concept, dar și o lacună științifică privind evaluarea integrată a modului în care diplomația economică moldovenească este capabilă să contribuie efectiv la procesul de integrare europeană prin care trece actualmente Republica Moldova**.**

Într-o altă ordine de idei, procesul de integrare europeană constituie una dintre direcțiile strategice principale ale politicii externe a Republicii Moldova. Procesul de integrare europeană a Republicii Moldova reprezintă una dintre cele mai complexe și ambițioase transformări politico-economice din istoria recentă a statului. Semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană în 2014 și obținerea statutului de țară candidată în 2022 au consolidat perspectiva europeană a Republicii Moldova, dar au scos totodată în evidență necesitatea unor politici externe și interne coerente, capabile să răspundă exigențelor acquis-ului comunitar și să asigure sustenabilitatea reformelor [3]. În acest context, diplomația economică devine un instrument fundamental pentru accelerarea și consolidarea procesului de integrare europeană.

Se consideră oportun de a se explica prin intermediul câtorva definiții noțiunea de diplomație economică. Astfel, potrivit lui Bayne N. & Woolcock S. [1], diplomația economică gestionează tensiunile dintre politică și economie, dintre actorii statali și cei non-statali și dintre presiunile internaționale și cele interne, dintre negocierea internațională și procesul de negociere internă.

Această definiție subliniază interdependența dintre diplomația tradițională și politica economică externă**,** evidențiind rolul statului ca actor principal, dar și importanța cooperării cu mediul de afaceri și societatea civilă. Pe de altă parte, Saner și Yiu (2014) extind înțelegerea conceptului, definind diplomația economică drept un mecanism de adaptare strategică a statelor la dinamica globalizării și la competiția economică internațională. În această perspectivă, diplomația economică devine o formă de guvernanță externă ce implică politici de atragere a investițiilor, promovare a exporturilor și integrare în lanțurile valorice globale [9].

În context european, cercetările lui Okano-Heijmans (2013) [6] și ale lui van Bergeijk (2009) [2] analizează diplomația economică ca instrument de politică externă integrată, utilizat de Uniunea Europeană pentru promovarea intereselor economice și normative în vecinătatea sa estică.

Cercetătorul din Republica Moldova, Nicolae Țâu, este de părere că diplomația economică reprezintă o parte ,,organică componentă a politicii externe, a activităților statelor pe plan internațional, deoarece interesele economice au devenit o prioritate fundamentală a politicii externe, influențând direct capacitatea statului de a-și asigura securitatea, dezvoltarea și influența pe arena internațională" [12].

În această logică se poate de afirmat că diplomația economică devine un instrument esențial pentru promovarea intereselor naționale, consolidarea securității economice și atragerea investițiilor externe. Studierea diplomației economice din perspectiva integrării europene oferă oportunitatea de a construi un cadru conceptual interdisciplinar la intersecția dintre științele politice, relațiile internaționale și economia politică. O eventuală cercetare ar contribui totodată la dezvoltarea teoriei privind rolul statelor mici în rețelele economice internaționale și la identificarea instrumentelor diplomatice adaptate contextului regional est-european.

În scopul fundamentării mecanismelor prin care diplomația economică poate contribui la creșterea competitivității economice, la diversificarea piețelor externe și la consolidarea securității economice a Republicii Moldova, în contextul procesului de integrare europeană e nevoie de o metodologie de cercetare potrivită, care să țină cont de caracterul interdisciplinar al conceptului respectiv. Prin urmare, definirea unui cadru metodologic adecvat reprezintă o condiție esențială pentru obținerea unor rezultate științifice valide și relevante, iar clarificarea fundamentelor metodologice devine o condiție necesară pentru realizarea unor analize coerente, comparabile și relevante din punct de vedere științific.

Metodologia cercetării

În scopul realizării prezentului articol, a fost realizată o revizuire a literaturii de specialitate, care a inclus lucrări științifice cu privire la metodele de cercetare utilizate la nivel internațional pentru studierea diplomației economice, având ca obiectiv formularea unui răspuns la următoarea întrebare: „Care sunt cele mai potrivite metode de cercetare a diplomației economice?"

În acest scop s-a încercat identificarea și evaluarea principalelor metode și abordări utilizate în literatura de specialitate, justificarea opțiunii pentru un anumit sistem metodologic și demonstrarea aplicabilității acestuia în analiza politicilor și practicilor de diplomație economică. O atenție deosebită este acordată analizei sistemice, ca instrument capabil să surprindă interacțiunile complexe dintre actorii instituționali, mecanismele decizionale și mediul extern, oferind astfel o bază solidă pentru interpretarea rolului și eficienței diplomației economice moldovenești în contextul integrării europene.

Analiza literaturii de specialitate privind metodologia de cercetare în **studiul diplomației economice**

Atunci când realizăm o cercetare, aceasta își are evident beneficiile sale, inclusiv descoperirea unor probleme într-un stadiu incipient sau avansat. La fel, o cercetare bine realizată poate contribui la coordonarea eficientă a oricărui tip de intervenţie. Pentru a verifica anumite ipoteze într-o cercetare este necesară colectarea de date sau de informații de la un anumit public sau obiect de studiu. În acest scop sunt utilizate diverse metode de cercetare, fie că este vorba de metode calitative sau metode cantitative.

Metodele de cercetare calitative sunt centrate pe colectarea, analiza și interpretarea datelor, iar rezultatele sunt de obicei prezentate sub formă de texte și reprezentări vizuale, mai degrabă decât prin date numerice, ca în cazul metodelor cantitative [11]. Creswell (2009) subliniază că diferența dintre cercetarea calitativă și cea cantitativă este adesea redată prin opoziția „utilizarea cuvintelor" versus „utilizarea numerelor" [4]. Dintr-o perspectivă filosofică, Porak și Reinke (2024) arată că o perspectivă largă asupra fenomenelor conduce la o înțelegere mai completă și mai profundă, susținând aplicarea metodelor calitative în cercetarea economică și în dinamica acesteia [7].

Utilizarea metodelor de cercetare calitative sau cantitative au generat pe parcursul timpului dispute legate de utilitatea unui tip sau altul de cercetări, avantajele și dezavantajele fiecărui tip de metode, corectitudinea acestora etc.

Un lucru e cert, faptul că consideraţiile evaluative adeseori s-au dovedit a fi hazardate, din cauza partizanatului: mai exact criticii se situau fie de o parte, agreând mai mult metodele calitative, fie de alta, dând prioritate metodelor cantitative, dar fiecare dintre aceștia apărau una dintre poziţii. Dihotomia calitativ-cantitativ, conform acestor dispute, este reprezentată grafic în figura 1.

Revenind la disputa „cantitativ versus calitativ" s-a mers în ultimele dezbateri metodologice spre o „linie de mijloc" în care a fost evidențiat faptul că pe de o parte nici metodele calitative nu sunt în stare să ofere răspunsuri satisfăcătoare la întregul spectru de aspecte subtile semnalate de o oarecare problemă de cercetare, iar pe de altă parte nici metodele cantitative nu sunt atât de infailibile așa cum anterior susțineau o mare parte din cercetători și respectiv pot da greș.

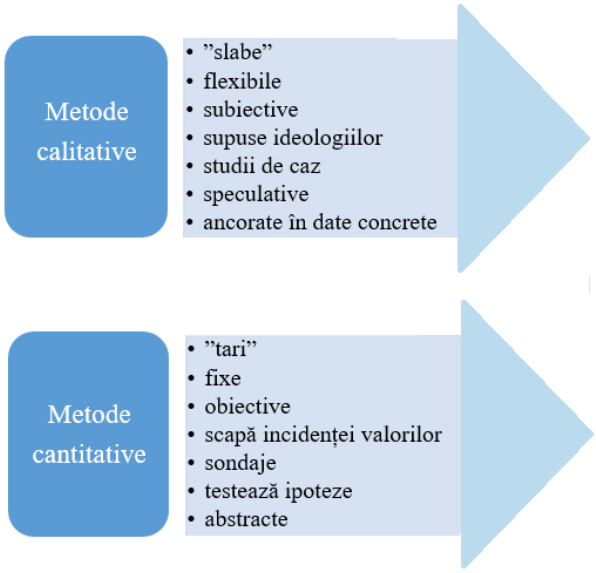

Figura 1. Metode calitative și **cantitative de cercetare**
Sursa: Realizat de autor conform surselor bibliografice [7, 8, 10]

Avantantajele și dezavantajele metodelor de cercetare cantitative au fost sintetizate în tabelul 1.

Tabelul 1. Avantajele și **dezavantajele metodelor de cercetare cantitative**

Avantajele metodelor de cercetare cantitative	Dezavantajele metodelor de cercetare cantitative
Unul dintre avantajele cercetarilor cantitative este faptul că acestea pot aduna date care descriu cu acurateţe realitatea, fiind pus accentul pe obiectivitate atât atunci când sunt construite instrumentele, cât şi atunci când sunt interpretate rezultatele.	Unul dintre dezavantajele metodelor de cercetare cantitative este reprezentat de faptul că utilizând aceste metode riscăm să avem un contact redus cu oamenii care formează universul studiului.
Un alt avantaj al metodelor calitative ține de faptul că acestea pot deveni niște puncte de pornire în elaborarea unor modele generale.	Tot printre dezavantajele metodelor de cercetare cantitative poate fi considerat și faptul că variabilele sunt definite arbitrar de către cei care proiectează cercetarea.
Metodele de cercetare cantitative sunt mai indicate atunci cînd se dorește obținerea de informații care pot caracteriza cât mai exact categorii destul de largi de persoane, iar rezultatele obţinute sunt considerate reprezentative pentru publicurile studiate.	Unii autori consideră că obiectivitatea metodelor cantitative nu este în realitate atât de pronunțată cum se crede, iar în interpretare a rezultatelor există posibilitatea să se strecoare judecăţi de valoare.

Sursa: Elaborat de autor în baza surselor bibliografice [7, 8, 10]

Avantantajele și dezavantajele metodelor de cercetare calitative au fost sintetizate de autor în tabelul 2.

Tabelul 2. Avantantajele și **dezavantajele metodelor de cercetare calitative**

Avantajele metodelor de cercetare calitative	Dezavantajele metodelor de cercetare calitative
Unul dintre avantajele cercetarilor calitative este faptul că acestea au costuri reduse comparativ cu metodele cantitative.și a economiei de timp, precum şi al simplităţii, comparativ cu algoritmul mai precis caracteristic metodelor formale	Unul dintre dezavantajele metodelor de cercetare calitative ține de faptul că rezultatele obţinute prin acest tip de cercetări sunt orientative, nepermițând în întregime formularea concluziilor generale referitor la publicul cercetat.
Un alt avantaj ar reprezenta economia de timp dar și simplitatea metodelor calitative, în comparație cu un algoritm mai exact impus de metodele cantitative.	Un alt dezavantaj al metodelor de cercetare calitative ține de nesiguranţa rezultatelor (rezultatele nu pot fi valide).
Metodele calitative, chiar dacă nu oferă informaţii uşor de standardizat, au avantajul diversităţii, oferind totodată posibilitatea de a include în studiu al unor aspecte de fineţe (cum ar fi comunicarea nonverbală) care „scapă” anchetei prin chestionar sau analizei de conţinut.	Printre dezavantajele pot fi considerate și riscul de ”pierdere”, „afundare” în câmpul de cercetare a persoanei care cercetează, iar volumul mare al datelor îl poate deturna pe acesta de la scopul stabilit iniţial.

Sursa: Elaborat de autor în baza surselor bibliografice [7, 8, 10]

Considerăm că este normal ca fiecare tip de metode de cercetare să aibă avantajele și dezavantajele sale și că deficienţele fiecărui tip de metode pot fi ameliorate parţial dacă se optează pentru metode de studiu integrate. Deseori nu se recurge prea des la combinarea metodelor calitative cu metodele cantitative datorită faptului că cercetătorii aderă la o singură „tabără” metodologică, fie utilizarea metodelor calitative sau cantitative.

În plan metodologic, cercetarea diplomației economice poate recurge la un spectru larg de metode și abordări, fiecare având un grad diferit de relevanță pentru obiectul de studiu analizat. Aceasta se poate baza pe un cadru analitic mixt, care poate combina metode calitative și cantitative pentru a surprinde complexitatea fenomenului studiat. Abordarea este una comparativă, descriptiv-analitică **și** interpretativă, urmărind atât analiza teoretică, cât și evaluarea empirică a diplomației economice a Republicii Moldova.

Conform literaturii de specialitate, metodele calitative sunt frecvent utilizate în studiile de diplomație economică, datorită capacității lor de a surprinde procesele decizionale, percepțiile actorilor și dinamica instituțională. Printre acestea se numără: analiza documentelor oficiale (strategii, acorduri, politici); interviurile semi-structurate cu decidenți și experți; analiza discursului politic și diplomatic; studiul de caz. Metodele cantitative permit evaluarea impactului diplomației economice prin indicatori economici măsurabili, precum fluxurile comerciale, investițiile străine directe sau diversificarea exporturilor. Acestea includ: analiza statistică; analiza seriilor de timp; modele econometrice.

Având în vedere caracterul transversal al diplomației economice, abordările interdisciplinare sunt indispensabile. De asemenea, metoda comparativă permite evaluarea performanței Republicii Moldova în raport cu alte state din Parteneriatul Estic sau din Europa Centrală și de Est.

O metodologie potrivită pentru studierea diplomației economice ar fi în viziunea autorului analiza sistemică ca metodologie centrală a cercetării, completată de metode calitative și comparative. Analiza sistemică permite tratarea diplomației economice ca un subsistem al politicii externe, aflat în interacțiune permanentă cu mediul intern și extern. Această metodologie este adecvată pentru cercetarea diplomației economice a Republicii Moldova deoarece surprinde relațiile dintre actorii instituționali (Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Economiei, misiunile diplomatice), permite analiza mecanismelor de formulare și implementare a politicilor, integrează influența cadrului european asupra deciziilor naționale.

Analiza sistemică este susținută de un arsenal metodologic diversificat, specific cercetărilor din domeniul relațiilor internaționale și al politicii externe. Printre metodele utilizabile se numără analiza documentară și a literaturii de specialitate, studiul de caz, analiza comparativă, interviurile semi-structurate și, într-o măsură limitată, metodele cantitative descriptive. Aceste metode nu sunt utilizate izolat, ci într-o logică de complementaritate, fiind subordonate cadrului sistemic care oferă coerență demersului de cercetare.

Analiza documentară furnizează baza empirică necesară examinării cadrului normativ și strategic al diplomației economice, în timp ce literatura de specialitate contribuie la fundamentarea teoretică și conceptuală a cercetării. Studiul de caz permite aprofundarea analizei asupra unui context național specific, iar abordarea comparativă facilitează raportarea rezultatelor la experiența altor state aflate în procese similare de integrare europeană. Interviurile semi-structurate completează aceste metode prin oferirea unei perspective calitative asupra proceselor decizionale și a interacțiunilor instituționale.

Preferința autorului pentru analiza sistemică derivă din capacitatea acesteia de a surprinde complexitatea diplomației economice, fără a reduce fenomenul la relații cauzale simpliste sau la caracterizat prin interdependența dintre actori instituționali, obiective strategice, instrumente de politică publică și constrângeri externe, în special cele generate de procesul de integrare europeană.

Analiza sistemică permite identificarea inputurilor sistemului (obiectivele de politică externă și economică, resursele instituționale, presiunile europene), a proceselor interne (mecanismele de coordonare și implementare a politicilor), a outputurilor (acțiuni diplomatice, acorduri economice, rezultate comerciale) și a mecanismelor de feedback (ajustări instituționale, reforme, recalibrarea priorităților). Această abordare este deosebit de adecvată pentru cercetarea unui stat mic, precum Republica Moldova, unde diplomația economică este puternic influențată de mediul extern și de capacitatea administrativă internă.

Analiza sistemică oferă cadrul metodologic necesar pentru identificarea discrepanțelor dintre obiectivele declarate și rezultatele obținute, pentru evidențierea disfuncționalităților instituționale și pentru analiza impactului factorilor externi asupra politicilor naționale. Prin integrarea metodelor calitative și comparative, metodologia aleasă permite formularea unor concluzii fundamentate atât teoretic, cât și empiric, contribuind la soluționarea problemei științifice asumate. Unul dintre principalele avantaje ale analizei sistemice constă în abordarea holistică a fenomenului studiat, care permite surprinderea interdependențelor și a relațiilor complexe dintre variabile. Combinarea acesteia cu metode calitative oferă profunzime analitică și flexibilitate metodologică. Totodată, abordarea comparativă sporește relevanța externă a cercetării.

Pe de altă parte, utilizarea preponderentă a metodelor calitative implică anumite limite, precum dificultatea operaționalizării unor concepte abstracte și riscul subiectivității interpretative. De asemenea, analiza sistemică poate conduce la un nivel ridicat de complexitate analitică, care necesită o structurare riguroasă a demersului de cercetare pentru a evita pierderea focalizării.

Aplicarea metodologiei propuse presupune, în primă instanță, delimitarea clară a sistemului analizat și identificarea actorilor-cheie ai diplomației economice. Ulterior, analiza documentară și studiul de caz permit examinarea modului în care politicile sunt formulate și implementate, iar analiza sistemică facilitează corelarea acestora cu rezultatele economice externe. Această simulare metodologică demonstrează capacitatea cadrului ales de a susține realizarea scopului cercetării și testarea ipotezelor formulate.

În mod anticipativ, cercetarea se poate confrunta cu o serie de riscuri metodologice și contextuale, precum volatilitatea mediului geopolitic regional, modificările cadrului normativ european sau accesul limitat la date instituționale. De asemenea, complexitatea analizei sistemice poate genera dificultăți în delimitarea clară a variabilelor. Conștientizarea acestor riscuri permite adoptarea unor strategii de diminuare, precum triangularea metodologică și actualizarea permanentă a surselor analizate.

Concluzie

Cercetarea diplomației economice a Republicii Moldova în contextul integrării europene presupune abordarea unui obiect de studiu complex, multidimensional și dinamic, aflat la intersecția politicii externe, economiei politice internaționale și studiilor europene. În acest cadru, alegerea metodologiei nu reprezintă un demers pur tehnic, ci o opțiune epistemologică și analitică fundamentală, care determină modul de conceptualizare a fenomenului, selecția metodelor de cercetare și interpretarea rezultatelor obținute. În acest sens, autorul adoptă analiza sistemică drept principal cadru metodologic al cercetării, întrucât aceasta permite examinarea diplomației economice ca un ansamblu coerent de actori, procese și interacțiuni, integrat într-un context instituțional și european dinamic.

Analiza fundamentelor metodologice ale cercetării diplomației economice a Republicii Moldova evidențiază necesitatea unui cadru metodologic coerent, interdisciplinar și adaptat contextului integrării europene. Opțiunea pentru analiza sistemică, completată de metode calitative și comparative, se dovedește adecvată pentru abordarea complexității fenomenului studiat. Articolul contribuie la consolidarea bazei metodologice a cercetărilor viitoare și oferă un suport teoretic relevant pentru analiza politicilor de diplomație economică ale Republicii Moldova.

Utilitatea metodologiei pentru soluționarea problemei științifice, care constă în identificarea gradului de coerență și eficiență a diplomației economice a Republicii Moldova în contextul integrării europene putem afirma că analiza sistemică facilitează evaluarea congruenței dintre obiectivele declarate și rezultatele obținute, identificarea disfuncționalităților instituționale, formularea de recomandări bazate pe relațiile cauză–efect.

Bibliografie:

1. BAYNE, N., WOOLCOCK, S. *The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations.* Aldershot: Ashgate, 2003.
2. BERGEIJK, P. A. G. van. *Economic Diplomacy and the Geography of International Trade.* Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2009.
3. CONSILIUL UNIUNII EUROPENE. *Concluziile Consiliului din 23–24 iunie 2024 privind acordarea Republicii Moldova statutului de țară candidată*. Accesat 20 octombrie 2025. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/moldova/.
4. CRESWELL, J. W. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches.* Ed. a 3-a. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2009. Disponibil: https://www.researchgate.net/profile/Rulinawaty-Kasmad/publication/342223523_THIRD_EDITION/links/5ee96eef92851ce9e7ea3587/THIRD-EDITION.pdf.
5. MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA. *Diplomație economică.* Accesat 20 octombrie 2025. Disponibil: https://mfa.gov.md/ro/content/diplomatie-economica.
6. OKANO-HEIJMANS, M. Economic Diplomacy: Japan and the Balance of National Interests. Leiden: Brill, 2011.
7. PORAK, L., REINKE, R. The Contribution of Qualitative Methods to Economic Research in an Era of Polycrisis. În: *Review of Evolutionary Political Economy*. 2024. Disponibil: https://doi.org/10.1007/s43253-024-00116-2.

8. RAEVSCHI, E., PENINA, O., OBREJA, G. *Bazele biostatisticii și metodologia cercetării.* Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina", 2025. Disponibil: https://library.usmf.md/sites/default/files/2025-03/Bazele%20biostatisticii%20si%20metodologia%20cercetarii.pdf.
9. SANER, R., YIU, L. Business Diplomacy Competence: A Requirement for Implementing the OECD's Guidelines for Multinational Enterprises. În: *The Hague Journal of Diplomacy*. 2014, vol. 9, nr. 4, p. 311–333.
10. ŞANDOR, S. D. *Metode și tehnici de cercetare în științele sociale.* Cluj-Napoca: Universitatea Babeș-Bolyai, suport de curs. Disponibil: https://moodle.fspac.ubbcluj.ro/pluginfile.php/45743/course/overviewfiles/MTCS.pdf.
11. TRIWAKYUNI, D. Indonesia Digital Economic Diplomacy During the Covid-19 Global Pandemic. În: *Journal of Eastern European and Central Asian Research.* 2022, vol. 9, nr. 1, p. 75–83. Disponibil: https://doi.org/10.15549/jeecar.9i1.880.
12. ŢÂU, N., STEGĂROIU, V. Rolul diplomaţiei economice în dezvoltarea economiei mondiale. În: *ECONOMICA.* 2007, an. XV, nr. 4 (60) (decembrie). ISSN 1810-9136.

Date despre autor:
Viorica CARAUȘ, doctorandă, asistent universitar, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0009-0008-7619-2287
E-mail: caraus_viorica@yahoo.com

Prezentat: 26.02.2026
Recenzat: 22.04.2026
Acceptat spre publicare: 20.05.2026